

Δομημένος προγραμματισμός

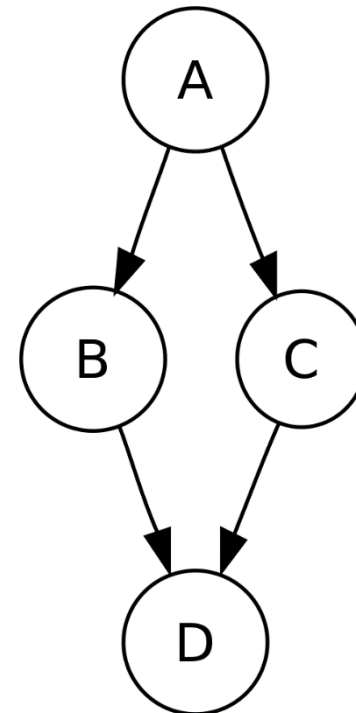

<https://svgsilh.com>

Εντολές ελέγχου ροής
προγράμματος
(if-else & switch)

Περίγραμμα της ύλης που θα καλυφθεί

- Η εντολή if-else
- Ένθετες εντολές if
- Η εντολή switch

<https://el.m.wikipedia.org>

Η εντολή *if-else*

- Η εντολή *if-else* υπάρχει σχεδόν σε όλες τις γλώσσες προγραμματισμού.
- Χρησιμοποιείται για τον έλεγχο της ροής εκτέλεσης του προγράμματος, εξετάζοντας αν ισχύει ή όχι κάποια *συνθήκη*.
- Η *συνθήκη* μπορεί να είναι μια λογική έκφραση ή πρόταση, μια έκφραση συσχετισμού, ένα αποτέλεσμα κάποιας πράξης, είτε ακόμα και κάποια μεταβλητή ή τιμή.
- Αποτελεί βασική δομή προγραμματισμού με την οποία αναπαριστούμε στα προγράμματα μας λήψεις αποφάσεων ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν.
- Δίνει τη δυνατότητα επιλογής καταστάσεων ή λύσεων κατευθύνοντας τη ροή εκτέλεσης των εντολών ανάλογα με τις οδηγίες του προγραμματιστή

Η σύνταξη της εντολής if-else

- Στην C η γενική σύνταξη της εντολής είναι:

if (<ΣΥΝΘΗΚΗ>)

Ενότητα_Εντολών_A

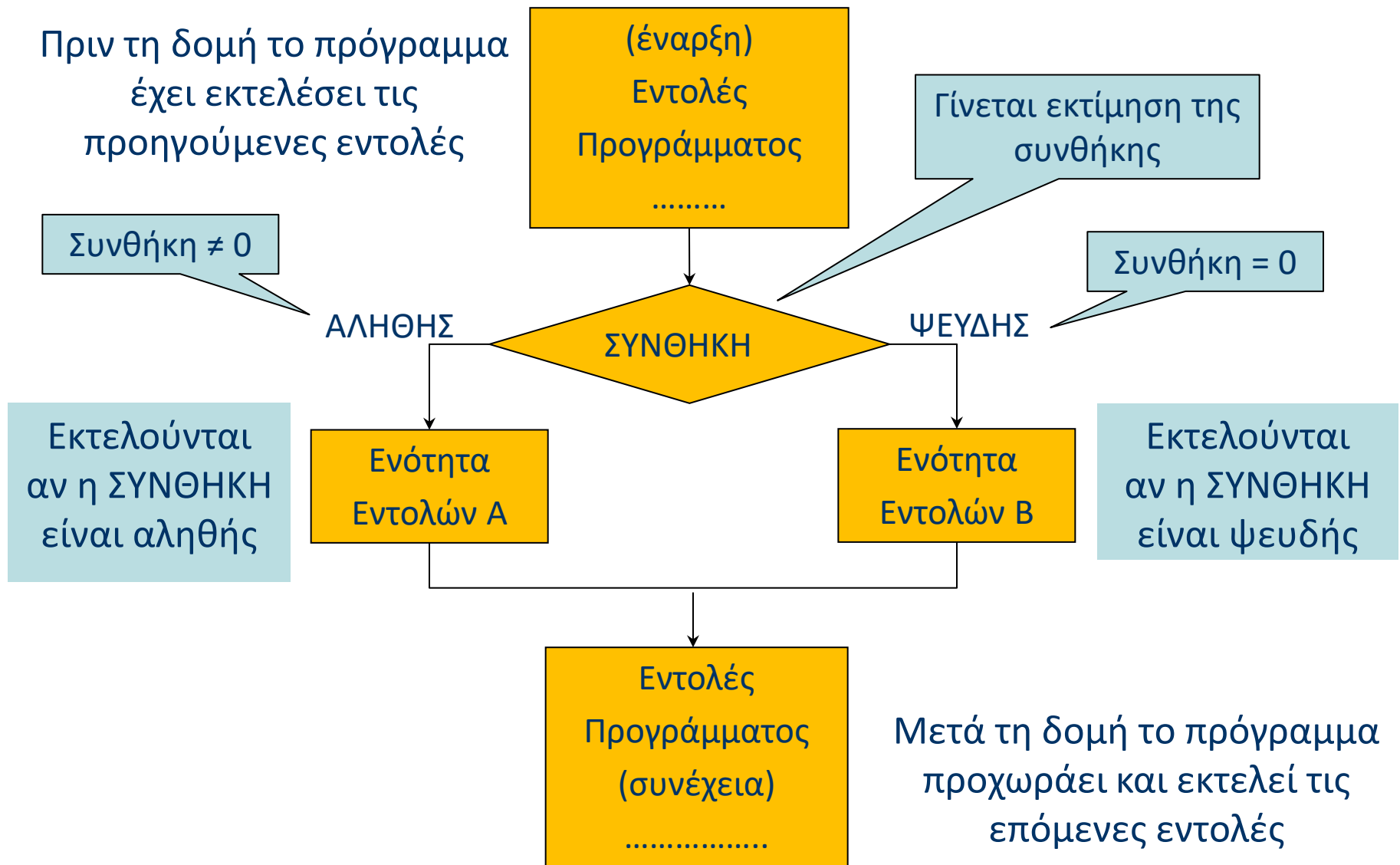
else

Ενότητα_Εντολών_B

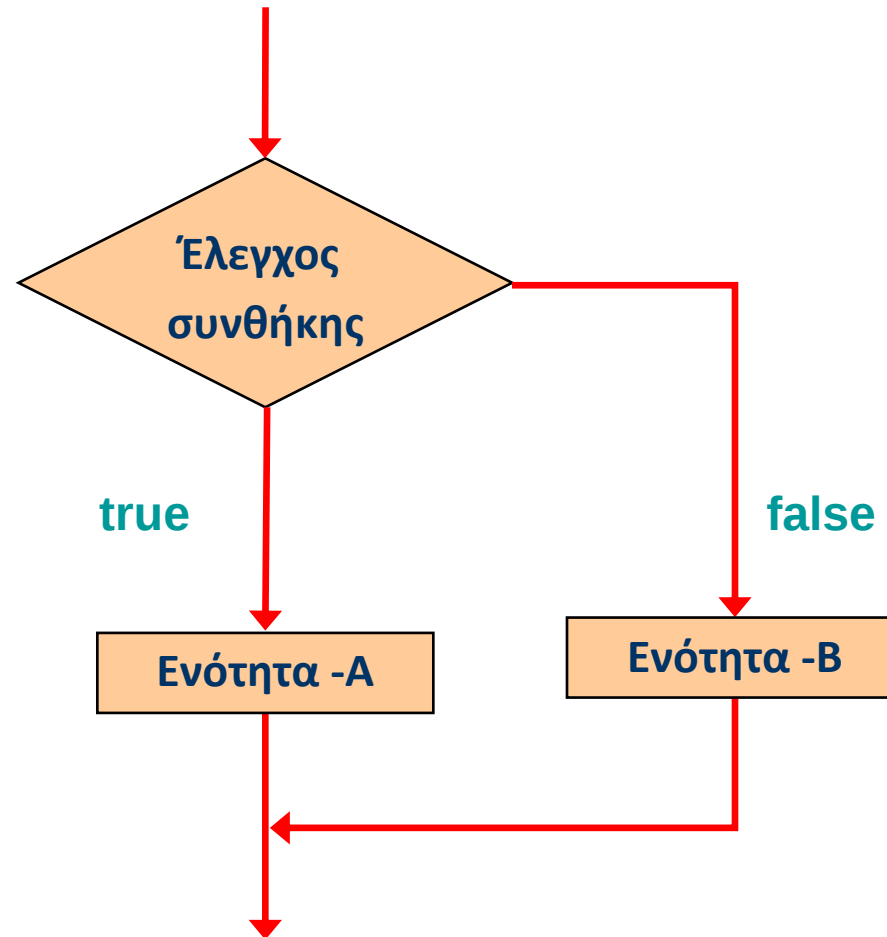
```
if (i < j) {  
    i=j+1;  
    printf("%d %d\n",i,j);  
}  
else {  
    j=i+1;  
    printf("%d %d\n",j,i);  
}
```

- Αν (*if*) η συνθήκη είναι αληθής τότε επιλέγεται να εκτελεστεί μια ενότητα (ομάδα-block) εντολών A. Διαφορετικά (*else*) επιλέγεται να εκτελεστεί η ενότητα εντολών B.
- Οι *Ενότητες Εντολών* μπορεί να περιλαμβάνουν μια εντολή ή πολλές εντολές (block) που περικλείονται σε άγκιστρα (***{,}***).
- Οι εντολές (ή η εντολή) της *Ενότητας_Εντολών_A* εκτελούνται αν η ***<ΣΥΝΘΗΚΗ>*** είναι αληθής, ενώ οι εντολές (ή η εντολή) της *Ενότητας_Εντολών_B* εκτελούνται αν η ***<ΣΥΝΘΗΚΗ>*** είναι ψευδής.
 - ***<ΣΥΝΘΗΚΗ>*** αληθής: διάφορη του μηδενός (***≠0***)
 - ***<ΣΥΝΘΗΚΗ>*** ψευδής: ίση με μηδέν (***=0***)

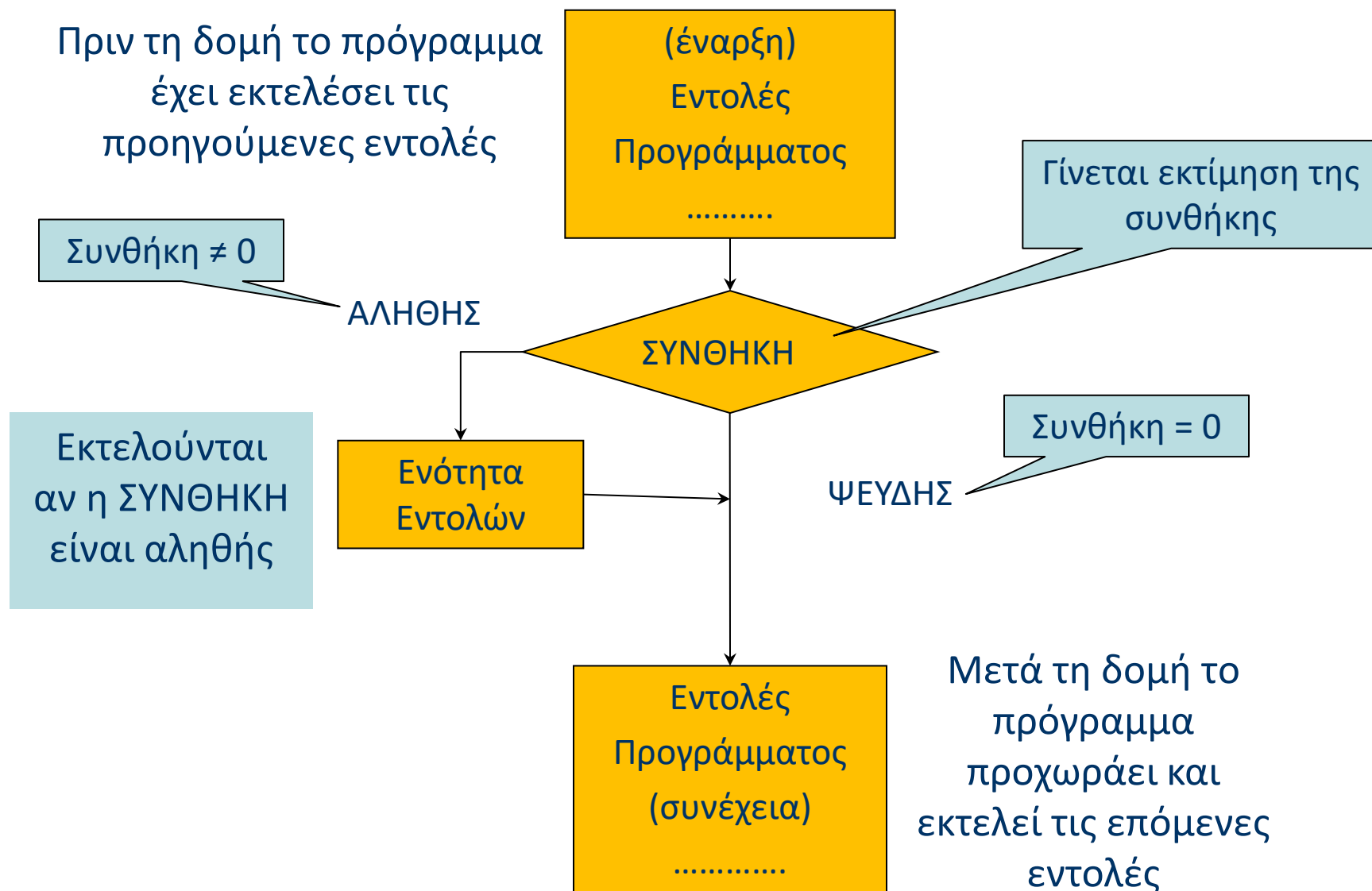
Γραφική αναπαράσταση της πλήρους δομής

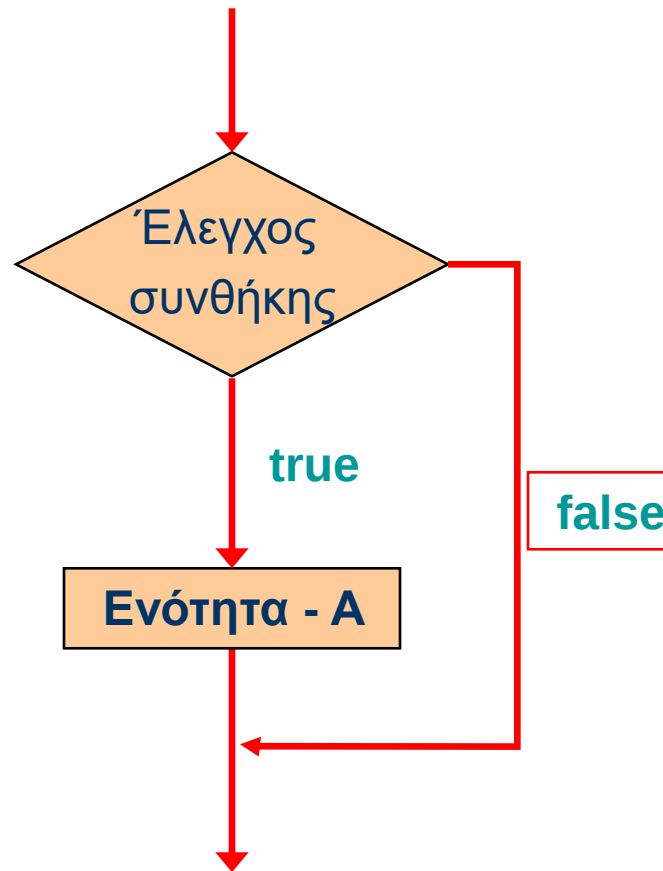
Η ροή εκτέλεσης των εντολών στη πλήρη δομή

Γραφική αναπαράσταση της δομής χωρίς το else

Η ροή εκτέλεσης των εντολών χωρίς το else

Παραδείγματα της δομής if

```
printf("Δώστε έναν ακέραιο:");  
scanf("%d", &a);  
if (a == 0)  
{  
    printf ("ο ακέραιος %d είναι μηδέν\n",a);  
    a++;  
}
```

```
if (a == 0)  
{  
    printf ("ο ακέραιος %d είναι μηδέν\n",a);  
    a++;  
}  
else printf ("ο ακέραιος %d δεν είναι μηδέν\n",a);
```

```
if (a<=0) a++;
```

```
if (a<=0) a++;  
else a--;
```

```
if (a<=0) {  
    a=a+b;  
    b--;  
}  
else {  
    a=a-b;  
    b++;  
}
```

Παραδείγματα προγραμμάτων με την if-else

```
#include <stdio.h>
main()
{
    int a,b,min,max;
    printf("Δώστε a:");
    scanf("%d", &a);
    printf("Δώστε b:");
    scanf("%d", &b);
    if (a<b) min = a;
    else min = b;
    if (a<b) max = b;
    else max = a;
    printf("min = %d max = %d\n", min, max);
}
```

Ενότητες με μια
εντολή (δεν
χρειάζονται αγκιστρα)

```
int a,b;
printf("Δώστε a:");
scanf("%d", &a);
printf("Δώστε b:");
scanf("%d", &b);
if (a <= b)
{
    a = a+1;
    b = b/3;
}
else
{
    a = a-1;    b = b%3;
}
printf("a= %d, b= %d \n", a,b);
```

Ενότητες με πολλές
εντολές (με άγκιστρα)

Παρατηρήσεις

- Αν η ενότητα εντολών περιέχει μόνο μια εντολή, τότε τα άγκιστρα μπορούν να παραλειφθούν.

if (a < b) max = b;

- Δεν βάζουμε το ελληνικό ερωτηματικό «**;**» στο τέλος της *if* ή της *else* εντολής. Το ερωτηματικό ουσιαστικά τερματίζει στο σημείο εκείνο την εντολή.
- Το *else* είναι προαιρετικό και όταν υφίσταται αναφέρεται στο πλησιέστερο προηγούμενο *if* που δεν έχει *else*.
- Αν δεν υπάρχει *else* και η συνθήκη είναι ψευδής, τότε η εντολή *if* δεν κάνει τίποτα και το πρόγραμμα προχωρά στην εκτέλεση των επόμενων εντολών.
- Κάθε ενότητα είναι δυνατόν να περικλείει και άλλες *if-else* ενότητες (blocks) εντολών (ένθετα – nested if).
- Προσοχή ο τελεστής ελέγχου ισότητας **==** (διπλό ίσον) είναι διαφορετικός από τον τελεστή εκχώρησης **=** (μονό ίσον).

Ένθετα (nested) if

```
if (num == 2)
    printf("The num is now: 2\n");
if (num < 5)
    printf("The num is now %d, less than 5\n",num);
else
    printf("The num is now %d, greater than 4\n",num);
```

Έλεγχος της
μεταβλητής num

σε τι διαφέρουν?

```
if (num == 2)
    printf("The num is now: 2\n");
else if (num < 5)
    printf("the num is now less than 5\n");
else
    printf("the num is now greater than 4\n");
```

Ένθετο if

Εύρεση μεγαλύτερου από 3 αριθμούς

```
int a,b,c;
```

```
.....
```

Με ένθετα if

```
if (a>b)
```

```
    if (a>c)
```

```
        printf ("max is a:%d", a);
```

```
    else
```

```
        printf ("max is c:%d", c);
```

```
else
```

```
    if (b>c)
```

```
        printf ("max is b:%d",b);
```

```
    else
```

```
        printf("max is c:%d",c);
```

```
int a,b,c;
```

```
.....
```

Με λογικές
προτάσεις

```
if (a>b && a>c)
```

```
    printf ("max is a:%d", a);
```

```
if (b>a && b > c)
```

```
    printf ("max is b:%d", b);
```

```
if (c> a && c > b)
```

```
    printf ("max is c:%d",c);
```

Πως συμπεριφέρονται αυτά τα
προγράμματα αν
 $a=b$ ή $b=c$;

Αριθμομηχανή

```
char p;  
float x, y, result;  
int flag=1;  
scanf("%f %c %f", &x, &p, &y);  
if (p == '+') result = x + y;  
else if (p == '-') result = x - y;  
    else if (p == '*') result = x * y;  
        else if (p == '/') result = x / y;  
            else flag=0;  
if (flag !=0) printf("%f %c %f = %f\n", x, p, y, result);  
else printf("Λάθος τελεστής\n");
```

Λείπει ένα printf που
θα εξηγεί τι πρέπει να
εισάγει ο χρήστης

Τι επέμβαση
απαιτείται αν
η y είναι ίση
με μηδέν;

Περίεργες “συνθήκες”

- Η έκφραση

$if (1)$ είναι πάντα αληθής

- Η έκφραση

$if (0)$ είναι πάντα ψευδής

- Η έκφραση

$if (a)$ είναι ισοδύναμη με την $if (a \neq 0)$

- Η έκφραση

$if (!a)$ είναι ισοδύναμη με την $if (a == 0)$

- Η έκφραση

$if (a = -2)$ είναι αληθής

Γενικά, η έκφραση $a = \langle τιμή \rangle$ είναι αληθής αν η τιμή είναι $\neq 0$.

Αν η τιμή που αναθέτουμε είναι 0 τότε η συνθήκη είναι ψευδής.

Η εντολή switch

- Η γενικευμένη μορφή της εντολής είναι η εξής:

switch (έκφραση)

{

case σταθερά_1:

Ενότητα εντολών -1;

break;

*Ενότητα εντολών -1 εκτελείται αν
η σταθερά_1=έκφραση*

case σταθερά_2:

Ενότητα εντολών _2 ;

break;

*Ενότητα εντολών -2 εκτελείται αν
αν η σταθερά_2=έκφραση*

.....

default:

Ενότητα εντολών ;

break;

*Ενότητα εντολών εκτελείται αν η έκφραση
δεν είναι ίση με καμιά σταθερά των cases*

}

Εντολή που χρησιμοποιείται αντί της if-else

Αριθμομηχανή με switch

```
char p;  
float x, y, result;  
int flag=0;  
scanf("%f %c %f", &x, &p, &y);  
switch(p) {  
    case '+': result = x + y; break;  
    case '-': result = x - y; break;  
    case '*': result = x * y; break;  
    case '/': result = x / y; break;  
    default: printf("Λάθος τελεστής\n");  
             flag=1;  
}  
if (flag==0)  
    printf("%f %c %f = %f\n", x, p, y, result);
```

Τι επέμβαση
απαιτείται αν
η y είναι ίση
με μηδέν;

Ανάλυση της δομής switch

- Εκτελούνται οι εντολές των οποίων η σταθερά του *case* ταιριάζει με την τιμή της έκφρασης.
- Η τιμή της έκφρασης στη *switch* και οι τιμές των σταθερών των *cases* πρέπει να είναι ακέραιοι ή χαρακτήρες.
- Η τιμή της έκφρασης συγκρίνεται διαδοχικά με τις σταθερές των *cases*.
- Αν η τιμή της έκφρασης ταιριάζει με τη σταθερά ενός *case* τότε εκτελούνται οι αντίστοιχες εντολές του *case*.
- Αν η τιμή της έκφρασης δεν ταιριάζει με καμία σταθερά, τότε εκτελείται η εντολή στο block της *default* (που είναι προαιρετικό).
- Η εκτέλεση του προγράμματος μέσα σε ένα *switch* συνεχίζεται στο επόμενο *case*, εκτός αν δεν μεσολαβεί κάποια από τις εντολές *break*, *exit* ή *return*.

Παρατηρήσεις επί της δομής switch

- Δεν χρησιμοποιούμε «**;**» στο τέλος των case και default, αλλά το «**:**».
- Όταν δεν υπάρχει *default* και η τιμή της έκφρασης δεν είναι ίση με τις σταθερές των case, τότε τερματίζεται η εντολή *switch* και εκτελούνται οι εντολές που ακολουθούν τη *switch*.
- Η *default* δεν μπαίνει απαραίτητα στο τέλος της switch.
- Προφανώς δεν μπορούν να έχουν την ίδια τιμή δύο σταθερές των cases.
- Η εντολή *break* προκαλεί τον τερματισμό μιας εντολής *switch* (έξοδο) ή και μιας επαναληπτικής διαδικασίας (που θα δούμε στα επόμενα μαθήματα).
- Με την εντολή *break* εκτέλεση του προγράμματος συνεχίζεται μετά την εντολή *switch* ή την εντολή επανάληψης.

Αριθμομηχανή με switch – άλλος τρόπος

```
switch(p) {  
    case '+':  
        result = x + y; printf("%f %c %f = %f\n", x, p, y, result);  
        break;  
    case '-':  
        result = x - y; printf("%f %c %f = %f\n", x, p, y, result);  
        break;  
    case '*':  
        result = x * y; printf("%f %c %f = %f\n", x, p, y, result);  
        break;  
    case '/':  
        if (y == 0) printf("Διαίρεση με 0 \n");  
        else printf("%f %c %f = %f\n", x, p, y, x/y);  
        break;  
    default:  
        printf("Λάθος τελεστής\n");  
}
```

Περισσότερη εξάσκηση

- Λύστε τη σειρά των ασκήσεων που έχουν αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο του μαθήματος.